Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж.3618/15
23. децембра 2015. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, у већу састављеном од судија Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Наде Бачкалић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА и ББ, обојица из ..., против тужене ВВ, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради накнаде рехабилитационе штете, вредност предмета спора 57.599.223,33 динара, одлучујући о жалби тужилаца против пресуде Вишег суда у Сомбору П.6/15 од 23.11.2015. године, у седници већа одржаној дана 23.12.2015. године, донео је

П Р Е С У Д У

Жалбу **ОДБИЈА**, пресуду Вишег суда у Сомбору П.6/15 од 23.11.2015. године у побијаном делу којим је одлучено о тужбеном захтеву и о трошковима поступка (ставови 1. и 2. изреке) **ПОТВРЂУЈЕ**.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом одбијен је тужбени захтев да се тужена обавеже да тужиоцима на име рехабилитационог обештећења - материјалне и нематеријалне штете исплати износ од 57.599.223,33 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и то по основу: обављеног а неплаћеног рада у радно време износ од 6.448.000,00 динара, обављеног а неплаћеног прековременог рада износ од 9.647.250,00 динара, губитка плате за време незапослености по престанку лишења слободе износ од 850.000,00 динара, разлике у личном дохотку пре и после штетног догађаја износ од 7.856.640,00 динара, губитка пензије износ од 2.797.333,33 динара, новчане накнаде за душевне болове због лишења слободе износ од 10.000.000,00 динара, новчане накнаде за душевне болове због смрти блиског лица износ од 10.000.000,00 динара и и новчане накнаде за претрпљени страх износ од 10.000.000,00 динара (став 1. изреке). Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка (став 2. изреке). Тужиоци су ослобођени плаћања судске таксе (став 3. изреке).

Против наведене пресуде у делу којим је одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка, тужиоци су изјавили благовремену жалбу из свих разлога прописаних одредбом чл. 373 ст. 1 Закона о парничном поступку, са предлогом да је овај суд укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Жалба није основана.

Испитавши пресуду у границама побијања из жалбених и разлога на које пази по службеној дужности, у складу са одредбом чл. 386 ст. 3 Закона о парничном поступку, овај суд налази да је она донета без битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, као и без битне повреде

из тач. 12 истог члана, на коју је жалбом указано. Одлучено је на подлози правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања и уз правилну примену материјалног права.

Првостепени суд утврђује да је отац тужилаца ГГ рођен ... године у месту ...- у Црној Гори. Дана ... године је ухапшен, а решењем бр.162 Већа за прекршаје при Државном секретаријату за унутрашње послове Народне републике Црне Горе на Цетињу од 29.06.1953 године изречена му је затворска казна у трајању од 24 месеца због непријатељског иступања на линији резолуције ИБ од почетка 1950. године. Поменуту казну је издржавао на Голом отоку, одакле је пуштен на слободу ... године. По повратку са Голог отока, закључио је брак са ДД дана ... године, у ком браку су рођени тужиоци, АА .... године и ББ .... године. Дана ... године примљен је у радни однос на одређено време у предузеће „...“ у ..., а од ... године радио је у више предузећа у ... све до своје пензије. Преминуо је .... године у ...

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Рехж.95/14 од 05.06.2014. године усвојен је захтев тужилаца за рехабилитацију њиховог оца и утврђено је да је решење од 29.06.1953. године ништаво од тренутка доношења, као и све његове правне последице. Пре подношења ове тужбе, тужиоци су дана 27.08.2014. године поднели захтев за рехабилитационо обештећење Министарству правде, Комисији за рехабилитационо обештећење, о ком није одлучено у року од 90 дана од дана подношења.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд одбија тужбени захтев, позивом на одредбу чл. 26 Закона о рехабилитацији, уз образложење да право на накнаду материјалне штете која је настала због повреде права и слобода има само рехабилитовано лице, а за накнаду нематеријалне штете у конкретном случају нису испуњени услови прописани ст. 3 и 4 наведеног члана.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и релевантну материјалноправну регулативу, овај суд налази да је одлука првостепеног суда о постављеном тужбеном захтеву правилна.

Одредбом чл. 26 ст. 1 Закона о рехабилитацији („Службени гласник РС“ бр. 92/2011) прописано је да рехабилитовано лице има право на обештећење за материјалну штету насталу због повреде права и слобода, у складу са законом којим се уређују облигациони односи. Сагласно цитираној одредби, право на накнаду материјалне штете због повреде права и слободе има искључиво рехабилитовано лице које је било у животу у моменту ступања на снагу овог закона. Како је пок. ГГ преминуо ... године, правилно првостепени суд закључује да тужиоци, као његови законски наследници, немају право на обештећење за материјалну штету, те су неприхватљиви жалбени наводи да је овакав став првостепеног суда дискриминаторан.

Неосновано тужиоци у жалби истичу да је право на накнаду материјалне штете доспело даном доношења решења од 29.06.1953. године, у смислу одредбе чл. 186 Закона о облигационим односима, те да исто улази у заоставштину пок. ГГ. Заоставштину чине сва наслеђивању подобна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти, у складу са одредбом чл. 1 ст. 2 Закона о наслеђивању. С обзиром да је отац тужилаца преминуо пре ступања на снагу Закона о рехабилитацији, то се као правна последица рехабилитације која је прописана чл. 3 истог закона, не може сматрати да је за живота стекао имовинско право на накнаду материјалне штете, због чега то право не улази у његову заоставштину, нити може да буде предмет наслеђивања.

Правилно првостепени суд закључује да тужиоцима не припада право на накнаду нематеријалне штете, у смислу одредби чл. 26 ст. 3 Закона о рехабилитацији. Наиме, право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе признато је деци која су за време трајања повреде права и слободе родитеља рођена у установама за извршење санкција, односно која су у тим установама са њима провела део времена или су за то време расла без родитељског старања једног, другог или оба родитеља (чл. 7 тач. 5 Закона о рехабилизацији). Имајући у виду да су тужиоци рођени .... године и .... године, односно након повратка њиховог оца са Голог отока, несумњиво је да не улазе у круг лица којима је признато право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе. Уз то, како је смрт пок. ГГ наступила 24 године по повратку са издржавања казне, дакле независно од радњи судског или административног органа, тужиоцима не припада ни право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због смрти рехабилитованог лица, у смислу одредбе чл. 26 ст. 4 Закона о рехабилитацији.

Правилно је првостепени суд, на основу одредбе чл. 153 ст. 1 Закона о парничном поступку, одлучио о трошковима поступка. Жалбом се не конкретизују разлози побијања одлуке у овом делу.

Како тужиоци опредељен захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка нису поставили, процесних услова за одлучивање о њима, по одредби чл. 163 ст. 1 Закона о парничном поступку, нема.

Из изнетог, одлучено је као у изреци, применом одредбе чл. 390 Закона о парничном поступку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Јелица Бојанић-Керкез, с.р.
Зто:

Напомена:
Рев 584/2016 од 20.04.2017.године одбијена као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3618/15 од 23.12.2015.године